

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

420 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Scutirea de obligativitate.

Cu noul an școlar a început a se aplica cu rigoare dispozițiunile privitoare la obligativitatea învățământului primar. Învățătorii noștri, în temeiul legii, au silit pe toți părinții ca să-și trimită copiii la școală, punându-le în vedere penalitățile ce-i așteaptă dacă nu vor satisface pretensiunilor legii.

De frica acestor penalități foarte mulți părinți *inconștienți* au căutat și caută mereu pretexte prin cari să-și scutească cumva copiii dela cercetarea școalei. Am zis părinți *inconștienți* pentru că cei *conștienți* de îndatoririle lor nici când nu se vor dimitte până acolo ca să-și sustragă copiii tocmai dela școală, care le face numai bine.

Cum zic, părinții aceștia *inconștienți* au alergat mai întâi pe la învățător și comitetul școlar, ca să le scutească copiii dela școală, invocând fel și fel de motive. In cele mai multe cazuri învățătorul respectiv ori comitetul școlar în loc să lumineze pe părinții aceștia, arătându-le ce se poate și ce nu se poate, zic, i-a trimis direct la revizoratul școlar pentru că acesta să le satisfacă cererea.

Și de fapt, la revizoratul nostru a fost în lunile aceste de până aci un adevărat pelerinaj. Zeci de părinți — mai ales din comunele apropiate — ne-au cerut în persoană scutirea copiilor lor dela cercetarea școlii.

Dacă am întrebat pe părinții aceștia de motivele pentru cari cer scutirea copiilor lor dela școală, cei mai mulți dintre ei ne-au înșirat multe de toate numai motive prevăzute în lege nu. Toți însă ne-au declarat, că au fost trimiși la revizorat pentru scutire de școală de către învățătorii ori comitetele lor școlare.

Dacă lucrurile se vor fi petrecut de fapt așa atunci trebuie să spunem, că rău sfătuitoari au fost acei învățători și comitete școlare, cari au îndreptat pe oameni să vină la revizorat ca să obțină scutire de obligativitate pentru copiii lor.

Scutirile de obligativitate se pot face numai în baza dispozițiilor cuprinse în Art. 12 p. 1, 2, 3, 4, și 5 din noua lege școlară. Dispozițiunile aceste sunt clare și categorice așa că numai are loc nici o discuție. Ce privesc scutirile și amânările în cazuri de boală aceste iarăși se acordă numai singur de către inspectoratul regional pe baza constatărilor unui *medic oficial* (Art. 14.) La scutire de obligativitate se vor putea lua în considerație și cele dispuse în art. 39 din lege.

Se vor da însă și alte cazuri, cari nu sunt prevăzute în lege și totuși vor trebui scutite, cum bunăoară sunt *neagră mizerie, situația grea familiară* etc. Aceste nu le poate cunoaște revizoratul, ci învățătorul și comitetul școlar respectiv.

Ei sunt chemați ca să controleze și cumpănească bine cum au să procedeze. În consecință să nu se mai trimită oamenii la revizorat pentru scutiri de școală, pentru că revizoratul dupăcum s'a văzut nu poate acorda nici-o scutire. Învățătorii și comitetele școlare se observe dispozițiunile legii, luminând și pe părinții, cari ar voi să-și sustragă copiii dela școală fără motive bazate.

Cererile de scutire în cazuri de infirmitate fizică sau intelectuală au să fie prevăzute cu certificat extra-

dat de către un medic oficial, iar nici de cât particular ori pe simple declarații ale părintelui respectiv.

Numai prin procedura aceasta se vor scuti deoparte oamenii de cheltueli zadarnice, iar de altă parte revizoratul de a-și pierde și el timpul cel scump cu niște cereri, cari nu se pot implini.

Marian Sasu.

Schișarea unei lecții de Geografie.

Subiectul: Transilvania.

Material didactic. Harta României format mare. Harta Transilvaniei desemnată pe tabelă. Vederi din Transilvania.

Pregătire. În câte ținuturi se împarte România? În care parte a Moldovei e Transilvania? Un copil va arăta Ardealul la hartă. Se repetă pe scurt apele și munții, județele.

Predare. Se predă: bogățiile Ardealului, populația și starea culturală a populației.

Bogățiile: Aurul: Abrud, Roșia, Bucium, Zlatna, Brad, Secăraș. Sarea: Ocna Sibiului și Uioara pe Mureș.

Fer: Ghelar, țara Hațegului. Cărbuni: Petroșani. Gaz metan: Sărmaș.

Bogățiile de pe pământ: cereale, pomi, viță de vie, pășuni, păduri; vite frumoase.

Populația. Românii; originea lor în aceste locuri. Ungurii, venirea lor peste Români. Sașii: felul de trai, unde sunt mai răspândiți?

Cultura. Traiul Românilor sub Unguri. Școlile din Blaj; însemnătatea lor. Localitățile istorice din Transilvania; însemnătatea lor pentru Românii de pretutindeni.

Incheiere. Ardealul, înconjurat de munți ca o cetate, este leagănul tuturor Românilor; aici s'au adăpostit în timpul năvălirilor barbare. Toate necazurile au trecut peste ei și cu drept cuvânt pot zice Românii că: *Apa trece pietrele rămân.*

Aplicare. Lectură geografică: „Țara Ardealului” de M. Sadoveanu. Se arată copiilor vederi din orașele Transilvaniei.

Copiii vor cânta: „Marșul lui Iancu”. Maria Hergeleghiu învățătoare la școala primară mixtă „Ion Creangă” din comuna Pipirig, județul Neamțu.

VÂNTULE...

Vântule, glas de nomad al bolșii
 Născut în leagăn de'nălțimi albastre...
 De ce mă'nvinge-o jale fără capăt,
 Când îți ascult pornirile sihastre?

În bocetu-ți sprințar e plânsul firii
 Ce moare'n agonia de pe culmi...
 De ce strecoari și'n ochi-mi stropi de lacrimi,
 Când mor în șir podoabele de ulmi...

Am înțeles... Tu singur plângi natura,
 Și frunzele-i căzute la pământ...
 În nopțile nostalgice de toamnă,
 Când firea se coboară în mormânt...

Și-un gând bizar mi-a săgetat atuncia
 Prin creeru-mi crispat de-al sorșit val...
 O cine știe? Voiu muri pe perne,
 Sau voi cădea zdrobit de-al vieții mal...

Departa undeva de-ai mei... de casă...
 În largul unui nesfârșit pustiu,
 Voiu fi rănit în toiul unei lupte,
 Și imi va curge sângele de viu...

Nu pot să știu... de'n glas umil de preot...
 M'oiu coborî în umedul pământ,
 Sau numai plânsu-ți plânge-va moartea-mi
 Vântule, cânt jalnic de mormânt!

Clsteiu la 16 X. 1925.

Bazil Gruia.

Vacanțe regionale.

Din listele de amenzi școlare, ce se pregătesc bilunar de către învățătorii noștri, reiese că cele mai multe absențe se dau în intervalul dela 15 Septembrie până la 1 Noiembrie, apoi dela 15 Martie până la 1 Mai. Dacă căutăm după cauzele cari pricinuesc aceste absențe aflăm că ele provin din împrejurarea că în intervalele sus notate copiii mai marișori de școală sunt întrebuințați de către părinții lor la lucrările agricole. Și de fapt tocmai în intervalele aceste au loc însemnate lucrări agricole, ca culesul porumbului, culesul vielor, apoi semănatul cerealelor de primăvară și plivitul holdelor. În regiunile agricole și viticole de când au loc lucrările numite copiii mai mari lipsesc cu grămada dela școală.

Învățătorul arată absențele; ele se încasează regulat, dar pentru aceea școala nu se impopulează și instrucția în aceste zile e vai de ea. Dacă lucrurile în realitate așa se prezintă atunci pentruce se forțează așa de tare cu amenzile școlare prin care se propagă numai ura părinților contra învățătorului și a școlii.

Pentruce nu se statoresc de către cei chemați în intervalele respective așa numite **vacanțe regionale**, singurele soluții prin cari s'ar scărița numărul cel mare al absențelor școlare, cari au o înrăurire asupra învățământului, scutind prin aceasta și pe bietul învățător de atâtea neplăceri pe cari le produc deseale arătări de absențe școlare.

Nu cere nimeni ca vacanțele aceste să se estindă pe întreg intervalul numit și de ele să beneficieze toate clasele. Nu! Vacanțele aceste să se dea unde e lipsă, cam două-trei zile săptămânal până când țin lucrările, și de ele să beneficieze numai elevii dela clasa III. în sus. Pentruce să nu imităm în privința aceasta pe Sași, cari au introdus de mult la școlile lor vacanțele aceste pentru lucrările agricole, cari sau dovedit de foarte bune și practice.

Să adaptăm deci și noi școala după nevoile locale și vom ajunge mai ușor și mai curând la ținta dorită.

Sirius.

Cercul cultural „Roșia de Secaș“

și'a ținut adunarea lunară la 25 Octombrie a. c. în comuna *Broșteni*. Prezenți: Dnii I. O. Dămian președinte,

Ștefan Muntean secretar, Emilia Moldovan, Ana Stănilă, Nicolae Arcașiu, Nicolae Petrescu, și Iosif Vereș, toți învățători. Ca oaspeți au participat dnii preoți V. Stănilă, P. Marcu și I. Popa contabil. Absenți învățătorii: V. Gusan, M. Munteau și A. Ban, cari au aflat de bine a nu-și scuza absența. Cei prezenți au luat parte la serviciul divin. După acela s'a ținut în școală o lecție practică de către dl inv. N. Petrescu, care a predat cu succes „Propoziția” la elevii din cl. II. După masă s'a ținut sesiunea publică la care a participat mult popor. A conferențiat bine dl inv. Ștefan Muntean din Roșie Secaș, vorbind despre „Alcoolismul și ravagiile lui. Viitoarele conferințe culturale se vor ținea; 21 Noemvrie Cergăul Mare, 13 Decemvrie Păuca, 25 Martie Cergăul Mic, Aprilie Tău, Maiu Roșia de Secaș.

Correspondent.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărți și reviste.

* „Ideia” revistă pedagogică — literară — socială, organ de publicitate al cercului cultural „Școala Românească”. Abonamentul anual 40 lei Anul V. No. 3—4 Iulie—August București 1925. Sumarul: 1. Cuvinte lămuritoare... Petre I. Gheață 2. Despre regi și regine... Maria regina României, 3. Școala activă... M. Uță, 4. Părerii asupra obligativității... N. Lungulescu, 5. Autenticu... Ideia, 6. Democrația politică... Petre I. Gheață. 7. Învățătorul ca apostol... D. Gogoșeanu, 8. Importanța jocului... Th. Marin, 9. Învățătorii și despăgubirile... A. Paulian, 10. Rolul muzicii... Iul. Stănciulescu, 11. Încrustări în inima vremii... Petru I. Gheață, 12. Omul sfințește locul... Ideia, 13. Mărețul ideal al dascălului... I. Gionea, 14. Informații... Ideia

* A apărut „Calendarul învățătorului” alcătuit de: I. Gheață, N. Dinescu, I. Voiculescu, V. Buricea, M. Bănescu, Alex Ciorănescu și Petre I. Gheață. Lei 60. Conține o admirabilă schemă a legii învățământului, care ușurează mult și găsirea articolului căutat și înțelegerea legii. În calendar mai este expusă cu multă pricepere, întreaga doctrină politică a țărânimii precum și rostul învățătorilor și preoților în conducerea acțiunii masselor sateștii. Acest calendar n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui învățător. Noi îl recomandăm călduros. Se poate comanda dela Cooperativa noastră.

* „Societatea de mâine“, revistă săptămânală pentru problemele sociale și economice. Anul al II. No. 44. Cluj. Abonament : Funcționari publici și învățători 500 lei anual. În numărul acesta publică articole dnii N. Dașcovici, Al. Ciura, G. Todică, I. Clopoșel, H. Trandafir, Dr. Alex. Borza, H. Petra-Petrescu, N. Ghiulea, Dr. D. Stanca, Dr. A. Voina.

Diverse.

Adevărată insulă a lui Robinson.

O revistă franceză publică după documente știri despre adevăratul Robinson Crusoe și insula sa. Eroul care a existat în carne și oase, e un scoțian care în 1704 făcând parte din echipagiul unei corăbii „Cele cinci porturi“, fiindcă îndemnase marinarii să se revolte a fost lăsat de căpitan drept pedeapsă pe o insulă pustie, care mai târziu avea să se numească Juan Fernandez.

Acolo, lăsat la singurile sale puteri a prins și a domesticit puii de capră s'a apucat de agricultură, și a zidit două mici încăperi. În singurătate și în pustiu, aproape sălbătăcit a stat până la 1709, cinci ani când a fost trezit într'o dimineață de glasuri omenеști. Era o navă ancorată în fața insulei, care trimisese o mică barcă să exploreze acest pământ necunoscut din mijlocul oceanului. Marinarii, au rămas uimiți descoperind într'un loc pe care-l credeau pustiu, un om îmbrăcat în piei de animal, abia mai știind să vorbească, stins și gângav, ca un pustnic ce uitase darul vorbirii de ani de zile.

Dus la comandantul vasului, a fost primit pe corabie și repatriat.

Daniel de Foe l'a cunoscut mai târziu, într'o tavernă din cartierul de port al Londrei. Povestea peripețiilor sale, a slujit pentru cartea cea mai populară pe glob, după biblie.

ȘTIRI.

* Cu 1 Noembrie a. c. am deschis un nou abonament de șase luni la revista noastră. Rugăm deci pe domnii colegi să binevoiască a ne trimite de urgență abonamentul și pe intervalul acesta pentruca și noi să ne putem face datoria față de tipografie, care nu ne, lipărește revista pe credit. Această cerere o îndreptăm mai ales și către comitetele școlare dintre cari cele mai multe nu ne-au trimis până acuma nici-un ban.

* *Statele de plată de pe luna Noembrie au fost trimise la Inspectorat pentru ordonanțarea în 7 l. c. de unde sperăm că ni se vor restitui în curând pentruca până în 20 a lunii fiecare să poată ajunge la banii de lipsă.*

* *Avizăm pe toți domnii învățători noi numiți și suplinitori din județul nostru, că le-am expediat de mult și chitanțele de pe luna Septembrie. Celor ce au mai funcționat și li s'au făcut rețineri din salariul de pe Septembrie și Octombrie le vom cere diferența. Revizoratul nostru nu e devindă dacă n'a fost încunoștințat de nimenea de imprejurarea, că dânsilor, după ce au mai funcționat, să nu li-se mai facă nici-o reținere. Învățătorii, cari au funcționat în județul nostru în anul trecut ca suplinitori, iar acum în Septembrie au fost numiți cu titlu provizor, zic, nu pot reclama în contra reținerilor făcute. Aceste rețineri s'au făcut în baza legilor existente, cum se întâmplă la orice ridicare de leafă.*

* *Rugăm pe domnii colegi să ne fiină în curent cu întregă activitatea extra-școlară ce o desvoltă în comunele dânsilor. Asemenea îi rugăm să ne trimită articole cu observațiuni didactice, metodice etc. etc. Voim să angajăm la scrisul revistei pe cât mai mulți colegi de ai noștri, nu oă până acuma când ea a fost scrisă încontinuu abia de două-trei persoane.*

* *Comunicăm tuturor, că orele de lucru la Revizoratul nostru sunt dela 8—2. Partidele numai în timpul acesta își pot rezolva aci cheștiunilor și nici de cât într'alt timp sau pe la locuințele revizo-*

rilor, cum s'au obicinuit unii să facă. Trebuie să observăm cu toții orele oficiale.

* *Cetim prin, ziare, că se pregătește un memoriu al tuturor societăților și asociațiunilor de intelectuali pentru îmbunătățirea situații lor materiale. Memoriul acesta va fi prezentat dlor ministri și parlamentarilor.*

* *În zilele aceste am expediat tuturor școlilor noua programă analitică a învățământului primar.*

* *Dl. Inspector școlar Dr. G. Vilt din Cluj a inspectat în ziua de 9 l. c. școala de ucenici din Aiud.*

* *Cooperativa avizează pe dnii colegi, că a comandat de mult dela editurile din București cărțile de cetire din cl. V. și îndatăce vor soși se vor expedia celor ce le-au comandat.*

* *Societatea „Crucea Roșie” filiala Aiud, aranjează cu concursul D-nei Nada Gerdanoviciu, Dl. Bariton I. Ivanoviciu și Orchestra Batalionului din loc în Sala festivă a Prefecturii Sâmbătă la 14 Noembrie 1925 ora 21. Mare Sărbare Anuală.*

Program :

1. „Sunt Crucea Roșie” pred. Dș. M. Picioaruș.
2. „Cavatina” din barbierul de Sevilla de Rosini.
3. „Rigoletto” Paraphrase de Liszt.
4. „Ideale” de Paul Tosti.
5. Hochzeitstag auf Troidhagen de Grieg.
6. „Prologul” din Pagliacci de Leoncavallo.
7. Quartett orchestra batalionul de vânător.

După Concert urmează DANS. Prețul de intrare 30 Lei, pentru elevi 5 Lei. Comitetul aranjator.